

Zitting 1976-1977 Nr. 89a

13 780

Bepalingen betreffende het giraal effectenverkeer

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIES VOOR JUSTITIE EN VOOR FINANCIËN¹

Vastgesteld 6 mei 1977

De leden van de fractie van de P.v.d.A. merkten, wat de afzonderlijke bewaring van effecten betreft, het volgende op.

In de memorie van toelichting wordt op blz. 31 ten aanzien van artikel 10 sub a opgemerkt, dat bij afzonderlijke bewaring in de eerste plaats moet worden gedacht aan de figuur dat een cliënt afzonderlijke bewaring heeft bedongen, terwijl voorts de verplichting tot afzonderlijke bewaring in sommige gevallen kan worden afgeleid zonder dat er van een uitdrukkelijk beding sprake is.

Zou het ter voorkoming van misverstanden geen aanbeveling hebben verdiend de effectencategorieën voor welke afzonderlijke bewaring geen uitdrukkelijk beding nodig is, in de wet vast te leggen? Willen de bewindslieden alsnog een opsomming van deze categorieën geven?

Zijn de bewindslieden van mening, dat de kosten van behandeling van effecten in afzonderlijke bewaring hoger zullen zijn dan van die, welke in een verzameldepôt zijn opgenomen? Indien deze vraag bevestigend wordt beantwoord, menen zij dat deze hogere kosten ook zullen gelden voor thans nog in «omloop» zijnde effecten, die zich naar hun aard niet voor opnemering in een verzameldepôt lenen (bijv. premie-obligaties)?

De leden van de fractie van de V.V.D. vroegen zich af, of artikel 26, lid 2 van het wetsontwerp luidende: «Is het verzameldepôt niet toereikend om aan iedere deelgenoot de hoeveelheid effecten waarvoor hij deelgenoot is, uit te leveren, dan mag de instelling aan een deelgenoot slechts zoveel effecten uitleveren als in verband met de rechten van de andere deelgenoten mogelijk is» wel tot een billijk resultaat leidt. Zij gaven in dit verband het volgende voorbeeld.

Cliënt A heeft 100 aandelen in N.V. PPP liggen bij zijn commissionair X. X is een aangesloten instelling bij het Centraal Instituut.

Cliënt B heeft 100 aandelen in N.V. PPP liggen bij de ABN en C heeft 100 aandelen in N.V. PPP liggen bij de Amro-Bank. ABN en Amro-Bank zijn ook aangesloten instellingen.

X, ABN en Amro vormen een verzameldepôt van 300 aandelen N.V. PPP bij het Centraal Instituut.

Commissionair X raakt in financiële moeilijkheden en vraagt 90 aandelen N.V. PPP terug bij het Centraal Instituut voor zijn cliënt A. In werkelijkheid verkoopt X de 90 aandelen en behoudt zelf de opbrengst.

¹ Samenstelling: *Vaste Commissie voor Justitie*: Brongersma (PvdA), (voorzitter), Versloot (PvdA), Kaulingfreks (KVP), Letschert (KVP), Polak (VVD), Piket (CHU), Diepenhorst (ARP), Boekman (CPN), Agterberg (PPR), Schwarz (D'66), Meuleman (SGP) en Maris (BP).

Vaste Commissie voor Financiën: Zoon (PvdA), Kolthoff (PvdA), Terwindt (KVP), (voorzitter), Mertens (KVP), Voûte (VVD), De Geer van Oudegein (CHU), Christiaanse (ARP), Kremer (CPN), Van Kleef (PPR), Rang (D'66), Meuleman (SGP) en Maris (BP).

Het resultaat is, dat in het verzameldepôt nog maar 210 aandelen N.V. PPP liggen.

Commissionair X gaat failliet, de fraude komt uit en nu wordt artikel 26 lid 2 toegepast; het verzameldepôt wordt verdeeld, A, B en C krijgen ieder 70 aandelen terug.

Is het billijk dat B en C het slachtoffer worden van het feit, dat A een slechte commissionair had uitgekozen?

Is dit niet billijk, zo zoude het verzameldepôt verdeeld moeten worden A 10, B 100 en C 100 aandelen.

Het systeem van het wetsontwerp brengt mede, dat – wanneer cliënten B en C hun aandelen N.V. PPP bij de ABN resp. de Amro-Bank in bewaring geven zij het risico lopen, dat de commissionair X (die aandelen N.V. PPP van zijn cliënt A aan het verzameldepôt toevoegt) fraudeert.

Is dit niet billijk, zo ware het systeem van artikel 28 te volgen, te weten dat – indien de frauderende bank eigen aandelen N.V. PPP aan het verzameldepôt had toegevoegd – het depôt eerst verdeeld wordt tussen A, B en C en – nadat A, B en C zijn bevredigd – eerst X het dan eventueel nog resterende aantal aandelen N.V. PPP terugkrijgt.

Het toelaten van «aangesloten instellingen» scheidt derhalve risico's. Welke controle kan het Centraal Instituut uitoefenen bij, resp. na de toelichting, op de aangesloten instellingen? Is het Centraal Instituut aansprakelijk jegens deelgenoten, als dit toezicht onvoldoende wordt uitgeoefend?

Zijn de bewindslieden niet van mening, dat ter vermindering van de bovengeschetste risico's de aangesloten instellingen een garantiefonds dienen in te stellen?

Ten slotte merkten deze leden op, dat in artikel 16, lid 2, het woord «aandeel» minder gelukkig is gekozen. Is hier niet bedoeld «een gedeelte van een aandeel»?

De voorzitter van de vaste commissie voor Justitie,
Brongersma

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
Terwindt

De griffier van de commissies,
Ploos van Amstel